

ข่าวประชาสัมพันธ์และให้ความรู้

การดำเนินงานและบริหารจัดการ ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของระบบการแพทย์ฉุกเฉินกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551 โดยมีสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารจัดการ การประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินร่วมกัน อันจะทำให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงระบบการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพมาตรฐาน โดยได้รับการช่วยเหลือและรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น

ประเทศไทยมีระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน โดยใช้หมายเลขฉุกเฉิน 1669 รับแจ้งเหตุผ่านศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัด จำนวน 77 จังหวัด ซึ่งจะมีบริการให้คำปรึกษาทางการแพทย์และส่งรถบริการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต่างๆ ตามความรุนแรงของอาการผู้ป่วยฉุกเฉิน นำส่งโรงพยาบาลที่มีศักยภาพและใกล้ที่สุด เพื่อช่วยเหลือรักษาอย่างทันที่ หน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินส่วนใหญ่เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยอื่นๆ เช่น โรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลหน่วยงานของรัฐอื่นๆ โรงพยาบาลเอกชน และมูลนิธิ เป็นต้น ซึ่งหน่วยปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการทางการแพทย์ฉุกเฉิน ครอบคลุมมีเพียงร้อยละ 67 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นหน่วยงานที่เป็นกลไกที่สำคัญในการดำเนินงานและบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดบริการการแพทย์ฉุกเฉินสำหรับประชาชนในท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551 มาตรา 33 วรรค 2 ได้บัญญัติไว้ว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมการมีบทบาท ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความจำเป็นของประชาชนในท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน สนับสนุนและประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่โดยอาจได้รับการอุดหนุนจากกองทุน ซึ่งคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 9/2553 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2553 ให้สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ออกประกาศหลักเกณฑ์การดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2553 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ทำหนังสือแจ้งหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ได้รับ

บทที่ 2

กฎหมายและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉิน

2.1 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สนับสนุนหรือกำหนดให้การแพทย์ฉุกเฉินเป็นภารกิจ และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

1) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (19) กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เรื่อง การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล และมาตรา 17 (19) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสามารถทำการรักษาพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินได้ ไม่ว่าจะเป็นในสถานพยาบาลหรือนอกสถานพยาบาล

2) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 3 มาตรา 15 (9) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 (9) กำหนดให้เทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่เทศบาล, มาตรา 51 (6) กำหนดให้เทศบาลตำบล อาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล ให้มีและบำรุงรักษาที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนไข้ เป็นหน้าที่ของเทศบาล, มาตรา 53 (4) กำหนดให้เทศบาลเมือง มีหน้าที่ต้องทำ ให้มีและบำรุงรักษาที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนไข้, มาตรา 54 (7) กำหนดให้เทศบาลเมือง อาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล ให้จัดทำกิจการที่จำเป็นเพื่อการสาธารณสุข มาตรา 56 (1) กำหนดให้เทศบาลนคร มีหน้าที่ต้องทำตาม มาตรา 53 (4) ให้มีและบำรุงรักษาที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนไข้ และมาตรา 56 (3) กำหนดให้เทศบาลนคร มีหน้าที่ต้องทำ กิจการอย่างอื่น ซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

บทที่ 3

ภารกิจและการบริหารจัดการระบบการแพทย์ ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ภารกิจหลักการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจในการดำเนินงานและบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินในท้องถิ่นหรือพื้นที่ เพื่อให้เกิดการจัดบริการการแพทย์ฉุกเฉินในการบริการประชาชน โดยเฉพาะการแพทย์ฉุกเฉินก่อนถึงโรงพยาบาล (Pre-hospital) โดยมีการบริหารจัดการ ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัด

การจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัด เป็นภารกิจหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยรับแจ้งเหตุ ผ่านหมายเลขสายด่วน 1669 และสั่งการจ่ายรถบริการการแพทย์ฉุกเฉินในระบบการแพทย์ฉุกเฉินของจังหวัดในการให้บริการประชาชนที่เจ็บป่วยฉุกเฉินในพื้นที่จังหวัด ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดที่จัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

2. การดำเนินงานและบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันในระดับจังหวัดหรือพื้นที่

การจัดบริการการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ระดับจังหวัด โดยมีการดำเนินการร่วมกันอยู่ 3 ฝ่ายหลัก คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ หรืออาจมีหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะใช้การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ในการดำเนินงานและบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันในระดับจังหวัด โดยมีการจัดหารถบริการการแพทย์ฉุกเฉิน การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม การจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัด และการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินในจังหวัด เป็นต้น

ส่วนการดำเนินงานและบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยจะมีลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ในการดำเนินงานและบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันในพื้นที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลหรือองค์การบริหาร

บทที่ 4

การบริหารงบประมาณการแพทย์ฉุกเฉินของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (19) กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เรื่อง การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล และมาตรา 17 (19) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ประกอบพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551 มาตรา 33 วรรค 2 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

4.2 การตั้งงบประมาณ

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการดำเนินการทางการแพทย์ฉุกเฉิน ให้ตั้งงบประมาณการรายรับ ค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉินไว้ในหมวดรายได้เบ็ดเตล็ด โดยอาจใช้ฐานใกล้เคียงปีงบประมาณที่ผ่านมา

2) นำแผนงาน/โครงการการแพทย์ฉุกเฉินในแผนพัฒนาสามปี ไปตั้งจ่ายไว้ในเทศบัญญัติ/ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งงบประมาณดำเนินการทางการแพทย์ฉุกเฉินในงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหมวดรายจ่ายของรูปแบบงบประมาณที่มีในเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาจตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุน โดยถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.2/ว 74 ลงวันที่ 8 มกราคม 2553 เรื่อง การตั้งงบประมาณรายจ่ายและการใช้งบประมาณหมวดเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะ ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2552